

Beslut om bildande av naturreservatet .

Södra Stenungsöns naturreservat

I Stenungsunds kommun

Innehåll

Beslut om bildande
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Referenser
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Skötselplan
Bilaga 3. Skötselplanekarta
Bilaga 4. Fastighetsägareförteckning 2010 10 15
Bilaga 5. Sändlista remiss samrådsyttrande
Bilaga 6. Sändlista beslut
Bilaga 7. Överklagandehänvisning

Beslut om bildande

Kommunen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB, SFS 1998:808) att det område, benämnt "Södra Stenungsöns naturreservat", som avgränsas på bifogad karta (BILAGA 1) skall utgöra naturreservat.

Reservatsbildningens syfte

Reservatet syftar till att bevara och utveckla de biologiska, kulturhistoriska och sociala naturvärdena på södra Stenungsön, Norums fsg. Området utgör en av de mest välbesökta platserna i det s.k. Bäst-kustområdets innerskärgård, främst genom att det inom området finns några mycket attraktiva badplatser. Området är också ett av Stenungsunds kommuns mest omtyckta promenadområden och i de södra delarna finns en bitvis artrik och intressant växtlighet. Under vår- och försommarmånaderna är södra Stenungsön en bra plats för fiske efter havsöring och senare, under sommaren och hösten, är det klipporna ut mot Källön som lockar fritidsfiskarna. Reservatet gränsar till Stenungsunds tätort och har därför också stort värde för närrekreation och för det rörliga friluftslivet.

Målet är att säkerställa och utveckla området för det rörliga friluftslivet och områdets naturvärden. Artrikedomen bland växter och djur knutna till strandområdets skall bevaras och deras populationer skall stärkas.

Beslut om föreskrifter m.m. för reservatet

För att uppnå syftet med reservatet beslutar kommunen med stöd av 7 kap. 5,6 och 30 §§ miljöbalken (MB, SFS 1998:808) samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m att följande föreskrifter skall gälla (A–C nedan). Vidare meddelar kommunen bestämmelser om skötselplan och förvaltning enligt 3 och 21 § § samma förordning (D nedan).

A. Föreskrifter enligt miljöbalken 7 kap 5 § gällande markägare och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och förordningar gäller följande:

Det är förbjudet att

- 1 Anlägga ny byggnad, brygga, kaj eller pir eller att utöka befintliga anordningar med undantag för informations-/underhållsbyggnad inom delområde 10 samt anordningar t ex stigar, för att trygga allmänhetens tillgång till naturområdet.

- 2 Muddra, schakta, spränga och fylla ut med massor; åtgärder som krävs för skötseln enligt skötselplanen får utföras efter tillstånd från naturvårdsförvaltaren. Föreskriften utgör ej hinder för ett hänsynsfullt underhåll av stigar och andra faciliteter som har med områdets förvaltning att göra.
- 3 Bedriva täkt av sten, grus, sand, skalgrus eller lera för andra syften än bevarande och förstärkande av naturvärdena.
- 4 Anordna upplag för andra syften än bevarande och förstärkande av naturvärdena.
- 5 Sprida kemiska bekämpningsmedel.
- 6 Ställa upp husvagn.
- 7 Anlägga ny väg eller stig med undantag för åtgärder enligt punkt B 2.
- 8 Plantera träd med undantag för viss plantering av lövträd för naturvårds- eller kulturvårdsändamål.
- 9 Förbud att anlägga brygga, kaj, eller pir eller utöka befintliga anordningar. Undantag gäller för badplatsområdet inom delområde 11 och 12.

B. Föreskrifter enligt miljöbalken 7 kap 6 § angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tillåta visst intrång.

1. Om markägare själv ej önskar upprätthålla hävden av kulturmarken skall naturvårdsförvaltaren äga rätt att på lämpligt sätt enligt upprättad skötselplan trygga vården av kulturlandskapet.
2. Naturvårdsförvaltare äga rätt att:
 - a) Uppsätta stängsel för kreatur, uppsätta stättor och grindar, anordna fårister i vägar, uppsätta informationsskyltar, anordna och underhålla stigar samt att anordna eldningsplatser.
 - b) Utföra röjning av vegetation för att återskapa och bibehålla en öppen landskapskaraktär, allt enligt fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iakttaga inom området.

Det är förbjudet att

- 1 Gräva upp plantor.
- 2 Förtöja på annan plats, t ex boj, än vid brygga eller landstrand.
- 3 Ställa upp husvagn eller tälta.
- 4 Medföra ej kopplad hund.

- 5 Göra upp eld annat än på av naturvårdsförvaltaren anvisade platser.

D. Bestämmelser enligt förordningen områdesskydd enligt miljöbalken vad gäller vård och förvaltning.

- 1 Till naturvårdsförvaltare utses Stenungsunds kommun.
- 2 Naturreservatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt naturvårdsverkets anvisningar.
- 3 Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt bilagd skötselplan (BILAGA 2).

Beskrivning av reservatet

Allmänna uppgifter

Benämning:	Södra Stenungsöns naturreservat
Kommun:	Stenungsunds kommun
Församling:	Norum
Läge:	Den södra och sydvästra delen av Stenungsön. Området nås via avtag från vägen mellan Stenungsund och Tjörn, Stenungsbaden, mot söder.
Gränser:	Se beslutskarta (BILAGA 1)
Areal:	Ca 50 ha, varav ca 30 ha är produktiv skogsmark
Kartblad:	Ekonomiska kartbladet 1:20 000 (7B81)
Markägare:	Stenungsunds kommun.
Fastigheter:	Stenungsön 1:90.
Samfälligheter:	Se fastigteägarförteckning (BILAGA 4).
Förvaltare:	Stenungsunds kommun.

Naturförhållanden m.m.

Sydvästra delen av Stenungsön är en av de mest välbesökta platserna i södra Bohusläns innerskärgård. Framförallt finns en attraktiv badplats, populärt kallad "Hawaii", etablerad i anslutning till det tillfälliga färjeläget som byggdes när Tjörnbron rasade 1980. Under juni till augusti är strandområdet och klipporna ut mot Källön ofta fullsatta. Det finns ytterligare en badvik "Skepparviken" som ligger en bit norr om Källöbron. Området är också ett av Stenungsundsområdets mest omtyckta promenadområden. Under vår och försommarmånaderna är södra Stenungsön en av de bästa platserna för fiske efter havsöring och senare, under sommaren och hösten, är det klipporna ut mot Källön som lockar fritidsfiskarna. Då kan ett stort antal fiskarter t ex makrill, sandskädda och torsk fångas.

De vetenskapliga naturvärden är bitvis ovanligt höga för att vara ett område som ligger så nära tätorten. På strandängarna söder om badplatsen "Hawaii" finns rikliga bestånd av flera ovanliga strandängsarter bl.a. marrisp, kustarun, dvärgarun och smultronklöver. På de översilade, näringsrika hållmarkerna på holmen söder om "Hawaii" finns en artrik lavflora med flera intressanta arter. Området i stort domineras av torra hållmarker och av äldre tallskog. Några detaljerade biologiska inventeringar har inte genomförts i området.

De kustnära havsområdena i reservatet innefattar såväl grundområden och marina klippmiljöer. På relativt stabila bottnar i skyddade lägen förekommer t ex nating, ålgräs, blåstång och sågtång. På klippor förekommer ofta en utvecklas zonering med grönalgssamhällen, brunalgarter och rödalger. I övrigt kan bl a nate, snärjtång, grönslick och brunslick förekomma. De vegetationsklädda bottenarna utgör lämpliga miljöer för ett stort antal djurarter.

Djurlivet på grunda mjuka bottnar omfattar rörlig fauna, bottenfauna och besökande fauna. Till den rörliga faunan räknas fisk t ex havsöring och kräftdjur, som alla kan betecknas som rovdjur. Bottenfaunan utgörs av arter, som huvudsakligen lever nere i botten som t ex snäckor, musslor, märlor och maskar.

Sammanfattningsvis kan sägas att området hyser särskilt stora värden för friluftslivet men också viktiga naturvärden, och är dessutom kommunens mest besökta grönområde. Området ingår för närvarande delvis i Stenungsundskustens naturreservat.

Markanvändning

Den största delen av området har sedan lång tid tillbaka varit rekreationsområde. Stenmurar och skiftesgränser inom området vittnar om att området tidigare (före förra sekelskiftet) sannolikt tjänstgjort som betes- och slättermarker.

Naturtyper enligt Natura 2000

Inom reservatet förekommer några naturtyper som är upptagna enligt Natura 2000-habitat (Naturvårdsverket 1997). Naturtypernas arealer presenteras i tabell 1. Följande naturtyper berörs och hänvisas till vid beskrivningen av de olika områdena i plandelen.

Tabell 1. Natura 2000-habitatens areal.

Natura 2000-habitat	Benämning	Areal (ha)	Inom skötselområde
1330	salta strandängar	0,5	0,5
6270	Artrika låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	0,5	0,5
8230	Pionjärvegetation på silikatrika bergsytor	1	1
Summa:		2	2

Friluftsliv

Reservatet har största värde för det rörliga friluftslivet. Närheten till Stenungsund medför god tillgänglighet. Kontakten mellan tätort och natur är mycket värdefull och är sannolikt också viktig ur folkhälssynpunkt. Detta i kombination med de mycket höga naturvärdena gör området särskilt värdefullt.

Referenser

Gärdenfors, U. (ed). 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Löfroth, M. (red.) 1997: *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket.

Planeringsbakgrund

Föreslaget område - Södra Stenungsöns naturreservat ingår till stor del i Stenungsundskustens naturreservat. Det behövs en skötsel och underhållsplan.

Bildande av naturreservatet har utgått från Länsstyrelsens program för tätortsnära naturområden samt kommunens översiktsplan. Området är utpekade som riksintresse av Länsstyrelsen jämlikt miljöbalken 3 kap 6 § för naturvård och friluftsliv. Förslaget Södra Stenungsöns naturreservat omfattar del av Stenungsundskustens naturreservat. Utvidgning av markområde för naturreservat planeras endast inom av kommunen ägd mark. När beslut om Södra Stenungsöns naturreservat vinner laga kraft ansöker kommunen hos Länsstyrelsen om att aktuell del av Stenungsundskustens naturreservat upphävs.

Större delen av område ligger inom av Länsstyrelsen beslutat utvidgat strandskyddsområde. Området ingår delvis i Natura -2000 området Stenungsundskusten (SE0520048).

Sedan slutet av 1990-talet har ett aktivt arbete bedrivits för att säkerställa området för det rörliga friluftslivet. Stenungsunds naturskyddsförening, Sportfiskarna Stenungsund och Stenungsunds kommun har varit drivande.

Under 2006 har en arbetsgrupp bestående av representanter för Sportfiskarna i Stenungsund, Naturskyddsföreningen och Stenungsunds kommun tillsammans med konsult diskuterat olika praktiska frågor om reservatets utformning och skötsel. Naturvårdsverkets statliga bidrag till kommunal och lokal naturvård är medfinansier i arbetet med bildande av Södra Stenungsöns naturreservat.

Kommunstyrelsens samhällbyggnadsutskott beslutade att samrådshandling skulle sändas ut på remiss. Remissförfarande har skett via kungörelsedelgivning och kompletterats med utskick enligt sändlista, (BILAGA 5). Samrådsredogörelse är upprättad.

Skälen för reservatsbildning

De värden som ligger till grund för reservatsbildning utgörs främst av

- området är en god representant för ett äldre kustlandskap med äldre skog och intressant kustflora,
- området hyser stora skönhetsvärden och har stor betydelse för det tätortsnära friluftslivet

Åtgärder som kan hota dessa värden är t ex:

- fysisk exploatering
- igenväxning
- sönderkörning av kärr och torrbackar

Förutsättningar för att de angivna värdena även på lång sikt skall kunna bevaras eller utvecklas är bl. a:

- att restaureringsinsatser och särskilda naturvårdsåtgärder genomförs med jämna mellanrum
- att området inte exploateras med bebyggelse
- att oönskat slitage t.ex. genom terrängkörning förbjuds
- stigar, vandringsleder och andra faciliteter hålls i bra skick

Upplysningar

Ytterligare inskränkningar mm

Om det framgent visar sig finnas skäl eller behövs ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får kommunen enligt 7 kap. 5 § 3 st. MB meddela särskilt beslut om detta.

Upphävande och dispens

Om det finns synnerliga skäl får kommunen med stöd av 7 kap. 7 § 1 st. MB upphäva meddelad föreskrift för reservatet eller upphäva reservatet i sin helhet.

Om det finns särskilda skäl får kommunen med stöd av 7 kap. 7 § 2 st. MB meddela dispens från gällande föreskrifter.

Beslut om upphävande eller dispens får enligt 7 kap. 7 § 4 st. MB meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning. Vidare gäller enligt 7 kap. 26 § MB att dispens från gällande föreskrift endast får meddelas om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan om föreskrifterna för naturreservat gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande.

- För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000 –området krävs tillstånd.

Undantag är verksamheter eller åtgärder som direkt hänger samman med, eller är nödvändig för, skötsel och förvaltningen av det särskilda bevarandeområdet. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om vissa villkor är uppfyllda (7 kap 28a, 28b och 29 § § miljöbalken)

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen
- Andra exempel på lagstiftning som kan medföra prövningsplikt är strandskyddsbestämmelser, tillstånd till muddring eller annan vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken
- Bestämmelser om fiske enligt fiskelagstiftningen och bestämmelser om jakt i jaktlagstiftningen.

Påföljder

Enligt 29 kap. 8 och 9 § § MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 § § kan medföra straffansvar.

Kungörelse

Detta beslut skall kungöras i ortstidning (ST-tidningen , Göteborgsposten).

Sakägare skall anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i tidningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen enligt 19 kap 1 § miljöbalken

Den som har rätt att överklaga skall göra det inom tre veckor från den dag kungörelse publicerats.

Se överklagandehänvisning (BILAGA 7).

Stenungsunds kommun

Arne Olsson

T.f. kommunalråd och ordförande i kommunstyrelsen